

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 3002 din 18.05 2018
La nr. 09/1-06/115 din 29 martie 2018

Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului noului Cod vamal.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 17 file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

Executori:
Roman Starașciuc
Tel: 0 22/ 257-276
Natalia Cheptea
Tel: 0 22/ 257-420

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
1	
DATA	18.05.2018
CODUL	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5037 din 17.05.2018

la proiectul de lege al Codului vamal

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Cu referire la proiectul de lege al noului Cod vamal, autorul a respectat etapele asigurării transparenței decizionale. Astfel, normele propuse au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a Ministerului Finanțelor www.mf.gov.md și pe portalul informativ www.particip.gov.md la data de 11.04.2018, fiind respectat termenul legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și prezinte recomandările, obiecțiile și propunerilor pe marginea acestuia.

Se constată respectarea art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul proiectului publicând la data de 15.02.2018 în compartimentul „Programe și rapoarte” Programul anual de elaborare a proiectelor de acte normative pentru anul 2018, și astfel asigurând informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de lege.

Astfel, se constată respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres obiectivele scontate prin elaborarea proiectului noului Cod vamal:

- „- Armonizarea cadrului legislativ național vamal la standardele europene ale legislației vamale;
 - Modernizarea sistemului de reglementare a legislației vamale și introducerea bazei legale pentru utilizarea tehnicilor și metodelor noi de control vamal;
 - Facilitarea comerțului prin implementarea procedurilor vamale simplificate și conform practicii statelor membre a Uniunii Europene;
 - Liberalizarea unor reguli de vămuire a mărfurilor trecute peste frontiera vamală;
 - Revizuirea conceptuală a prevederilor ce se referă la sistemul facilităților acordate la plata drepturilor de import, prin prisma oportunității acestora, precum și a impactului său asupra economiei naționale;
 - Unificarea mai multor prevederi legale, care actualmente se conțin în mai multe acte legislative și normative, fiind simplificată semnificativ legislația vamală națională [...].
- Noul Cod vamal vine să sistematizeze legislația vamală a Republicii Moldova, care va cuprinde actualul Cod vamal, Legea cu privire la tariful vamal și Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova".

În urma examinării prevederilor proiectului se constată că scopul real coincide cu scopul anunțat de către autor în cadrul notei informative.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele instituționale ale Serviciului Vamal, de a beneficia de

reglementări coerente și raliat la standardele legislației vamale europene. În același timp, prevederile promovează interesele agenților economici și a simplilor cetățeni de a beneficia de tehnici și metodelor noi de control vamal.

Prevederile proiectului promovează interesul public de a perfecționa și sistematiza legislația vamală a Republicii Moldova în cadrul unui singur act normativ - noul Cod Vamal.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, prezintă argumentarea necesară și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională. Totodată autorul estimează impactul proiectului asupra dreptului privat și întregii sfere sociale, precum și modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, în conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică pe deplin necesitatea elaborării și promovării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".*

Implementarea prevederilor proiectului necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare pentru dezvoltarea sistemelor informaționale din cadrul Serviciului Vamal, însă așa cum o stabilește autorul în cadrul notei informative: *"măsurile urmează a fi realizate cu suportul partenerilor externi de dezvoltare".*

Se recomandă suplimentarea notei informative la acest capitol, cu estimarea concretă a mijloacelor financiare necesare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;
- h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Deși textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, autorul trebuie să revadă conținutul unor norme pentru a înlătura formulările ambigue (pentru detalii a se vedea compartimentul III din raportul de expertiză).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme care conțin prevederi contradictorii, iar autorul urmează să revadă conținutul acestora (pentru detalii a se vedea compartimentul III din raport).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Serviciului Vamal în aplicarea legislației vamale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art.15, art.32, art.46 ș.a. norme care stabilesc delegarea de competențe</p> <p>Articolul 15. Delegarea de competențe</p> <p>Guvernul stabilește prin intermediul actelor de punere în aplicare, normele de procedură pentru:</p> <p>a) modalitatea și condițiile de prezentare în vamă;</p> <p>b) statutul, modul de funcționare și răspundere a brokerilor vamali;</p> <p>c) cazurile când Serviciul Vamal nu solicită furnizarea dovezii împuternicirii.</p> <p>Articolul 32. Delegarea de competențe</p> <p>Guvernul stabilește normele de procedură pentru:</p> <p>a) depunerea și acceptarea cererii pentru obținerea unei decizii, astfel cum se menționează la articolul 16;</p> <p>b) monitorizarea unei decizii, în conformitate cu articolul 17 alineatul (5);</p> <p>c) consultarea cu alte autorități ale statului sau cu o altă autoritate vamală sau autorități ale unui</p>

stat străin în conformitate cu articolul 19 alineatul (1);

d) cazurile, menționate la articolul 29 alineatul (2), în care o decizie favorabilă adresată mai multor persoane poate fi revocată și în ceea ce privește alte persoane decât persoana care nu își îndeplinește o obligație impusă în temeiul deciziei respective;

e) cazurile excepționale în care Serviciul Vamal poate amâna data la care revocarea sau modificarea intră în vigoare, în conformitate cu articolul 29 alineatul (5);

f) procedura de anulare, revocare sau modificare a deciziilor favorabile.

Articolul 46. Delegarea de competențe

Guvernul adoptă, prin intermediul actelor de punere în aplicare, procedura de eliberare, suspendare, revocare și monitorizare, reevaluare a autorizației AEO.

Obiecții:

Se atenționează asupra unor reglementări de blanchetă defectuoase.

Menționăm că aspectele fundamentale care se referă la condițiile de prezentare în vamă, modul de activitate și răspundere a brokerilor vamali, aspectele ce țin de activitatea Serviciului Vamal în aplicarea legislației vamale, depunerea și acceptarea cererii pentru obținerea unei decizii, monitorizarea unei decizii, procedura de eliberare, suspendare, revocare și monitorizare, reevaluare a autorizației AEO ș.a. necesită a fi prevăzute în noul Cod vamal - ca lege organică specială în domeniu.

Actele normative care urmează a fi elaborate pe anumite segmente trebuie să dezvolte semnificația și conținutul normelor instituite de Codul vamal.

După cum o afirmă și autorul, proiectul Codului vamal vine să „sistematizeze legislația vamală a Republicii Moldova, care va cuprinde actualul Cod vamal, Legea cu privire la tariful vamal și Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova” - ceea ce impune (de la sine înțeles) un caracter mult mai concret al reglementărilor.

Normele analizate mai sus comportă un risc dublu: pe de o parte, se păstrează pericolul ca aceste norme să se transforme în norme „în alb” - care fac trimitere la reglementări inexistente, și deci, inaplicabile în practică (dacă actele normative așa și nu vor fi elaborate); pe de altă parte, există riscul ca în aceste acte normative să se strecoare reglementări discreționare.

În altă ordine de idei, atenționăm asupra faptului că nici Legea nr.780/2001 cu privire la actele legislative, nici Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative nu reglementează „delegarea de competențe” în domeniul legiferării.

Recomandări:

În contextul celor de mai sus, se propune revizuirea articolelor din proiect care fac trimitere la actele normative ce urmează a fi elaborate de Guvern, Serviciul Vamal sau alte autorități astfel încât să se stabilească în mod exhaustiv toate procedurile, formele, tipurile, excepțiile și condițiile etc. cu privire la procedurile vamale în cadrul proiectului Codului vamal.

Factori de risc:

- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.16, alin.(9)

Articolul 16. Decizii luate în urma depunerii unei cereri

(9) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul (8), în cazul în care decizia se referă la rezultatele controlului mărfurilor pentru care nu s-a depus nicio notificare sumară, nicio declarație de depozitare temporară, nicio declarație de reexport sau nicio declarație vamală, Serviciul Vamal poate să îi solicite persoanei în cauză să își exprime dezacordul în termen de 24 ore.

Obiecții:

Se constată o reglementare ce stabilește termene prea mici pentru exercitarea drepturilor persoanelor fizice și/sau juridice.

Luând în considerare formula utilizată în normă „*poate să solicite*”, reglementarea lasă loc pentru interpretări abuzive din partea reprezentanților Serviciului Vamal. Astfel, apare discreția excesivă a agentului public de a aprecia în fiecare caz separat, în funcție de propriile interese sau de acțiunile persoanelor, exprimarea dezacordului (ca un instrument al persoanei în realizarea drepturilor și intereselor legitime).

Stabilirea termenelor prea scurte duce inevitabil la încălcarea lor, ceea ce pentru persoanele fizice sau juridice generează încercări de valorificare a drepturilor și intereselor legale prin intermediul metodelor ilicite.

Recomandări:

Extinderea termenului de 24 de ore în care persoanele fizice sau juridice pot să-și exprime dezacordul.

Factori de risc:

- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.41

Articolul 41. Conformitatea

(1) Conformitatea este absența unor încălcări repetate a legislației vamale și fiscale, constatată conform procedurilor legale, precum și a infracțiunii economice legate de activitatea solicitantului, pe perioada ultimilor 3 ani anterior depunerii cererii.

(2) Dacă solicitantul este o persoană fizică care desfășoară activitate de întreprinzător, criteriul menționat la alin.(1) este considerat îndeplinit dacă, în ultimii 3 ani, solicitantul și, dacă este cazul, angajatul responsabil de domeniul vamal al solicitantului nu au comis nici o încălcare repetată a legislației vamale și fiscale și nu a comis infracțiuni legate de activitatea lor economică.

(3) Dacă solicitantul este o persoană juridică, criteriul menționat la alin.(1) este considerat ca fiind îndeplinit în cazul în care în ultimii trei ani, nici una dintre următoarele persoane nu a comis nici o încălcare repetată a legislației vamale și fiscale și nu au avut infracțiuni legate de activitatea sa economică:

- a) solicitantul;
- b) persoana împuternicită să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia;
- c) angajatul responsabil de domeniul vamal al solicitantului.

(4) Criteriul menționat la alin.(1) poate fi însă considerat îndeplinit dacă Serviciul Vamal consideră

că o încălcare are importanță minoră, în raport cu numărul și dimensiunea operațiunilor aferente, iar Serviciul Vamal nu are îndoieli cu privire la buna-credință a solicitantului.

(5) Dacă solicitantul este stabilit pe teritoriul vamal de mai puțin de 3 ani, Serviciul Vamal evaluează îndeplinirea criteriului menționat la alin.(1) pe baza evidențelor și a informațiilor aflate la dispoziția sa.

Obiecții:

În primul rând, atenționăm asupra unei formulări de la alin.(3), care poate fi perfecționată pentru a corespunde rigorilor de stil și limbaj juridic. Sintagma „nu au avut infracțiuni legate de activitatea sa economică” poate fi înlocuită cu sintagma „nu au comis infracțiuni economice”.

În al doilea rând, norma de la alin.(4) acordă discreția Serviciului Vamal pentru a „considera dacă o încălcare are o importanță minoră”, fără a stabili careva criterii concrete de apreciere (valorice, procentuale sau de altă natură).

Recomandări:

1. La alin.(3) înlocuirea sintagmei „nu au avut infracțiuni legate de activitatea sa economică” cu sintagma „nu au comis infracțiuni economice”.

2. La alin.(4) stabilirea unor criterii obiective sau valorice clare pentru aprecierea „încălcărilor de o importanță minoră”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice

Riscuri de corupție:

- Generale

- 4 -

Art.126 alin.(9)

Articolul 126. Dispoziții generale

(9) Nicio rambursare sau remitere nu este acordată în cazul în care situația care a condus la notificarea datoriei vamale rezultă dintr-o încălcare a legislației vamale de către debitor.

Obiecții:

Se constată o reglementare ce stabilește o derogare neîntemeiată de la exercitarea drepturilor.

În cadrul reglementării autorul trebuie să renunțe la o atitudine revanșardă (a serviciului Vamal) față de subiectul (persoana fizică sau juridică) care a depus declarația vamală.

În primul rând, proiectul trebuie să respecte principiul legalității, care trece ca un veritabil „fir roșu” prin întreaga legislație a Republicii Moldova, inclusiv cea vamală.

O deosebită atenție se acordă faptului că autorul utilizează formularea „încălcarea legislației vamale” și nu „infracțiuni vamale”.

Sintagmă utilizată în normă „încălcarea legislației vamale”, în condițiile unui Cod vamal (proiect) lacunar și a normelor de blanchetă defectuoasă, analizate la art. Art.15, art.32, art.46 ș.a. acordă o discreție excesivă reprezentanților Serviciului Vamal.

Norma stabilește o „portită legală” prin care reprezentanții Serviciului Vamal pot restrânge neîntemeiat drepturile persoanelor, legiferând posibilitatea de a nu da curs cererilor și pretențiilor legitime ale cetățenilor.

Riscul de corupție generat de acest factor constă în discreția nejustificată a reprezentantului Serviciului Vamal de a decide asupra aplicării derogării, determinând persoanele fizice sau juridice să ofere stimulente coruptibile respectivului agent public pentru a evita aplicarea excepției sau cu alte cuvinte, realizarea dreptului său legitim.

Recomandări:

Excluderea reglementării.

Factori de risc:

- Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligărilor
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale
- Legalizarea actelor de:
 - corupere activă
 - dare de mită
 - corupere pasivă
 - luare de mită
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 5 -

Art.139 alin.(4)

Articolul 139. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare ale debitorului

(4) În cazul în care debitorul nu deține la contul său bancar mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, datoria vamală și nu există situațiile prevăzute la alin.(3), banca (sucursala sau filiala acesteia) remite Serviciului Vamal, în termen de 3 ore după termenul reglementat de alin.(2) al prezentului articol, informația privind executarea ordinului incasso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar pentru nestingerea datoriei vamale, banca (sucursala sau filiala acesteia) informează imediat Serviciul Vamal despre înscrierea în contul debitorului a mijloacelor bănești. Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor.

Obiecții:

Se atenționează asupra unei reglementări de blanchetă defectuoase.

Norma stabilește că procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor, ceea ce generează un risc dublu: pe de o parte, se periclitează aplicabilitatea prevederilor art.139 care reglementează încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale debitorului, dacă actele normative așa și nu vor fi elaborate; pe de altă parte, există riscul ca în aceste acte normative să se strecoare reglementări discreționare, care să favorizeze/legalizeze abuzurile agenților publici cu încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.

Recomandări:

De stabilit în mod exhaustiv procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare.

Factori de risc:	Riscuri de corupție:
• Norme de blanchetă defectuoase	• Generale

- 6 -

Art.166, art.169, art.170

Articolul 166. Pierderea statutului vamal de mărfuri autohtone

Mărfurile autohtone devin mărfuri străine în următoarele cazuri:

- a) în cazul în care sunt scoase în afara teritoriului vamal;
- b) în cazul în care sunt plasate sub regim de tranzit extern, de depozitare sau de perfecționare activă, în măsura în care legislația vamală o permite;

c):

c) în cazul în care declarația de punere în liberă circulație este invalidată după acordarea liberului de vamă pentru mărfurile respective.

Articolul 169. Serviciul Vamal competente pentru plasarea mărfurilor sub un regim vamal.

Cu excepția cazurilor când există dispoziții contrare, Serviciul Vamal competent pentru plasarea mărfurilor sub un regim vamal este biroul vamal responsabil de locul unde mărfurile sunt prezentate în vamă.

Articolul 170. Delegarea de competențe

Guvernul stabilește, prin intermediul actelor de punere în aplicare:

- a) normele de procedură pentru stabilirea Serviciului Vamal competente, altele decât cele menționate la articolul 169, inclusiv organel vamale de intrare și cele de ieșire;
- b) cazurile în care o declarație vamală poate fi depusă prin utilizarea altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor, menționate la articolul 168 alineatul (2).

Obiecții:

Se constată reglementări în textul cărora s-au strecurat incoerențe de redactare.

Pentru a nu permite ca formulările incoerente să genereze ambiguități în procesul de interpretare și aplicare a textului, se recomandă redactarea suplimentară a articolelor 166, 169 și 170.

Recomandări:

Redactarea textului articolelor 166, 169 și 170 cu înlăturarea incoerențelor.

Factori de risc:	Riscuri de corupție:
• Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	• Generale

Art.205 alin.(1)

Articolul 205. Măsuri de luat de către Serviciul Vamal

(1) Serviciul Vamal întreprinde toate măsurile necesare, inclusiv confiscarea cu vânzarea ulterioară sau distrugerea, în următoarele cazuri:

1) în cazul în care una dintre obligațiile definite în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor străine pe teritoriul vamal nu a fost îndeplinită sau mărfurile au fost sustrate de sub supraveghere vamală;

2) în cazul în care mărfurilor nu li se poate acorda liberul de vamă pentru unul dintre motivele următoare:

a) verificarea lor nu a putut fi efectuată sau continuată în termenul stabilit de Serviciul Vamal, din motive imputabile declarantului;

b) documentele a căror prezentare condiționează plasarea sub regimul vamal solicitat sau acordarea liberului de vamă pentru acest regim nu au fost furnizate;

c) plățile sau garanțiile care ar fi trebuit efectuate sau constituite cu privire la drepturile la import sau la export, după caz, nu au fost efectuate sau constituite în termenele prevăzute;

d) mărfurile fac obiectul unor măsuri de prohibiție sau restricție;

3) în cazurile în care mărfurile nu sunt ridicate într-un termen rezonabil după acordarea liberului de vamă;

4) în cazul în care, după acordarea liberului de vamă, se constată că mărfurile nu au îndeplinit condițiile pentru acordarea acestuia; sau

5) în cazul în care mărfurile sunt abandonate în favoarea statului, în temeiul articolului 207.

Obiecții:

Se atenționează asupra unei reglementări formulate ambiguu care poate genera o aplicare discreționară a normei.

În primul rând, autorul trebuie să revadă textul art.205 alin.(1) din proiect pentru a spori coerența acestuia și a exclude interpretarea și aplicarea abuzivă de către Serviciul Vamal.

Dacă norma acordă Serviciului Vamal posibilitatea luării unor măsuri care includ și confiscarea cu vânzarea ulterioară sau distrugerea mărfurilor, atunci prevederea generală: „în cazul în care una dintre obligațiile definite în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor străine pe teritoriul vamal nu a fost îndeplinită”, este evident insuficientă.

Norma trebuie să stabilească clar, concret și precis încălcarea cărei obligații vamale determină confiscarea sau distrugerea mărfii. În caz contrar, norma capătă un puternic caracter discreționar și legalizează abuzuri față de drepturile și interesele legitime ale persoanelor.

În ceea ce privește confiscarea sau distrugerea mărfurilor „sustrase de sub supraveghere vamală” - norma propusă de autorul este formulată ambiguu și poate genera abuzuri față de drepturile și interesele legitime ale persoanelor. Pe de o parte, autorul proiectului exonerează Serviciul Vamal de răspundere pentru cazurile de sustragere a mărfurilor de sub supraveghere vamală, deoarece anume Serviciul Vamal este autoritatea care efectuează controlul vamal - timp în care mărfurile și mijloacele de transport se află sub supraveghere vamală, și deci sub autoritatea Serviciului Vamal; de altă parte, formularea ambiguă a normei nu stabilește reglementări privind subiectul care sustrage mărfurile aflate sub supraveghere vamală. În ipoteza unei terțe persoane, care sustrage mărfurile aflate sub supraveghere vamală, norma devine incoerentă.

În al doilea rând, prin nestabilirea unor termene concrete sau ale unor repere de timp, stabilirea „unui termen rezonabil” pentru ca Serviciul Vamal să întreprindă toate măsurile necesare, inclusiv confiscarea cu vânzarea ulterioară sau distrugerea mărfurilor care nu au fost ridicate, poate genera o discreție a autorității în aprecierea concretă a termenului.

Recomandări:

1. Reformularea textului normei cu stabilirea concretă a obligațiilor a căror încălcare determină confiscarea sau distrugerea mărfurilor.
2. Stabilirea unui termen concret, după trecerea căruia Serviciul Vamal poate întreprinde toate măsurile necesare, inclusiv confiscarea cu vânzarea ulterioară sau distrugerea mărfurilor care nu au fost ridicate.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

- 8 -

Art. 210 alin.4 lit.c)

Articolul 2. Măsurile de politică comercială

[...] c) perfecționarea pasivă urmare a unor operațiuni de perfecționare complementară în conformitate cu articolul 353.

Obiecții:

Sintagma „operațiuni de perfecționare complementară” este în contradicție cu norma de la art.354 din proiect care reglementează noțiunea de „operațiuni de prelucrare complementară”. Prin urmare, se utilizează termeni diferiți, dar cu referință la același fenomen.

Pericolul acestui factor constă în faptul că, la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, ca rezultat, pot apărea abuzuri din partea angajaților vamali în procesul de aplicarea a reglementărilor date.

De asemenea, trimiterea la „art.353” este eronată, deoarece prevederile în cauză nu corespund conținutului reglementărilor alin.(4) al art.210. Trimiterea defectuoasă va admite interpretări abuzive din partea responsabililor, prin aplicarea deficitară a normei.

Recomandări:

De uniformizat noțiunea de „operațiuni de prelucrare complementară” în tot cuprinsul proiectului și de indicat trimiterea corespunzător conținutului alin.(4) al art.210.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.211 alin.(4) lit.b) și alin.(7), (8), (9), (10) și (11) din proiect

Articolul 211. Prohibiții la introducerea și scoaterea din Republica Moldova a mărfurilor și mijloacelor de transport

[...] b) a tractoarelor clasificate la pozițiile tarifare 870110 000, 870120, 87013000, 870190900, precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 12 ani [...].

(7) Pot beneficia de facilitatea fiscală menționată la alin.(5) atât beneficiarii, cu condiția utilizării mijloacelor de transport [...].

Obiecții:

Poziția tarifară 87013000, la compartimentul tractoare, este incompletă, deoarece potrivit Legii nr.172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, poziția dată este formată din nouă cifre și nu din opt potrivit proiectului.

Astfel, codul poziției tarifare 8701 „Tractoare” din legea enunțată mai sus, prevede la codul 870130000 denumirea mărfii de „Tractoare cu șenile”.

Omisune unei unități tarifare, în cazul dat a cifrei „0”, în procesul de implementare a prevederilor, va crea interpretări confuze și ambigue și conflicte de norme.

Totodată, trimiterea la alin.(5) de la art.211 alin.(7), (8), (9), (10) și (11) din proiect de eronată și defectuoasă, deoarece la articolul dat lipsește alin.(5), ceea ce complică analiza generală a articolului dat.

Recomandări:

De substituit cifrele „87013000” cu cifrele „870130000” și de reglementat alin.(5) al art.211 din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Concurența normelor de drept
- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.212 alin.(7) alin.(7)

Articolul 212. Scutiri aplicate la reintroducerea mărfurilor

[...] (7) Se consideră că mărfurile sunt reintroduse în aceeași stare în care au fost exportate în cazul în care, după ce au fost exportate din teritoriul vamal, ele nu au făcut obiectul niciunui tratament sau al altor manipulări în afara modificării aspectului lor sau modificărilor necesare pentru a le repara, a le readuce în stare bună sau a le menține în stare bună. [...]

Obiecții:

Sintagma „*obiectul niciunui tratament sau al altor manipulări*” este confuză, deoarece nu reglementează expres criteriile sau condițiile care se includ în noțiunea de „*tratament*” și „*manipulări*”.

Introducerea termenilor noi care nu au o definiție clară, atât în legislația în vigoare, cât și noul proiect de

cod, ar duce la interpretarea abuzivă din partea responsabililor de implementarea prevederilor în procesul de apreciere, la propria discreție, a stării mărfurilor care au fost exportate, ceea ce ar prejudicia interesele persoanelor care solicită scutiri la introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal.

Recomandări:

De definit noțiunea de „tratament” și „manipulări”.

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

- 11 -

Art.264 alin.(1)

Articolul 264.Obiectul și condițiile acordării scutirii de drepturi de import

(1) Instrumentele și aparatele destinate pentru cercetare medicală, stabilirea de diagnostice medicale sau pentru realizarea tratamentului medical, care sunt donate de către o organizație caritabilă sau filantropică ori de către o persoană privată unei autorități, unui spital sau unei instituții de cercetare medicală desemnate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să primească astfel de bunuri cu scutire sau care sunt achiziționate de astfel de autorități din domeniul sănătății, de spitale sau de instituții de cercetare medicală, în întregime din fonduri primite de la o organizație caritabilă sau din contribuții voluntare, sunt scutite de drepturi de import în următoarele condiții:

a) donația instrumentelor sau aparatelor în cauză să nu ascundă nicio intenție de ordin comercial din partea donatorului și să nu fie însoțită de nici un fel de obligație de plată; și

b) donatorul să nu aibă niciun fel de legătură cu producătorul de instrumente sau aparate pentru care se solicită scutirea. [...]

Obiecții:

Procedura de stabilire a condițiilor de acordare a scutirii a drepturilor de import pentru instrumente și aparate destinate cercetării medicale, diagnosticare sau pentru realizarea tratamentului medical de către Serviciul Vamal în baza criteriilor de la alin.(1) lit.a) și b) al art.264 „donația instrumentelor sau aparatelor în cauză să nu ascundă nicio intenție de ordin comercial din partea donatorului și să nu fie însoțită de nici un fel de obligație de plată și donatorul să nu aibă niciun fel de legătură cu producătorul de instrumente sau aparate pentru care se solicită scutirea” este insuficientă și ambiguă.

În cazul ambelor condiții nu sunt clar stabilite acțiunile/măsurile care vor fi întreprinse de către Serviciul Vamal în vederea determinării intenției de ordin comercial al donatorului și legătura dintre donatorul și producătorul dispozitivelor medicale, și anume documentele justificative care să determine/confirme existența sau inexistența legăturii dintre subiecții relației date sau alte proceduri administrative.

În lipsa clară a procedurilor administrative de documentare a faptelor există riscul ca colaboratorii vamali să-și instituie, reguli/cerințe convenabile propriilor interese (beneficii, avantaje), contrar interesului beneficiarului scutirii în cauză, iar aceștia la rândul său, vor fi nevoiți să ofere remunerații ilicite pentru a se proteja de efectele considerabile pe care aceste discreții le pot avea asupra lor.

Recomandări:

De prevăzut mecanisme legale privind documentarea condițiilor privind scutirea dreptului de import pentru

instrumentele și aparatele medicale destinate pentru cercetarea medicală.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Legalizarea actelor de:
 - corupere activă
 - dare de mită
 - corupere pasivă
 - luare de mită
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 12 -

Art.269 din proiect

Articolul 269. Obiectul, condițiile și prohibițiile acordării scutirii de drepturi de import

(1) Prin derogare de la prevederile articolului 242 - 250, sunt scutite de drepturi de import mărfurile:

- (a) importate pe teritoriul vamal de către persoane care au efectuat o vizită oficială într-o țară străină și primite de acestea drept cadou cu această ocazie de la autoritățile țării gazdă;
- (b) importate pe teritoriul vamal de către persoane care efectuează o vizită oficială pe teritoriul vamal și care intenționează să le ofere cadou cu acea ocazie autorităților din țara gazdă;
- (c) trimise drept cadou, în semn de prietenie sau bunăvoință, de către o autoritate oficială, colectivitate publică sau un grup care exercită activități de interes public, care desfășoară o activitate de interes public pe teritoriul unei țări terțe, unui organism public, unei autorități sau unui grup oficial care desfășoară o activitate de interes public pe teritoriul vamal și desemnate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ministerul Finanțelor să primească asemenea mărfuri.

Obiecții:

Sintagma „persoane care au efectuat o vizită oficială” este confuză și ambiguă, deoarece nu prevede expres statutul subiecților în cauză (persoane din cadrul autorităților publice centrale, persoane care dețin funcții de demnitate publică etc.).

În lipsa unei definiții clare privind categoriile de beneficiari, există riscul ca prevederile date să se aplice oricăror persoane care justifică că cadoul a fost primit în contextul relațiilor internaționale și în cadrul vizitei oficiale. Pe când acestea sunt norme procedurale care trebuiesc reglementate expres în cod.

Prevederea „trimise drept cadou, în semn de prietenie sau bunăvoință, de către o autoritate oficială, colectivitate publică sau un grup care exercită activități de interes public, care desfășoară o activitate de interes public pe teritoriul unei țări terțe, unui organism public, unei autorități sau unui grup oficial” este confuză și discreționară.

Prin urmare, utilizarea sintagmei „transmise drept cadou” nu corespunde normelor și procedurilor generale aplicabile mărfurilor introduse sau scoase de pe teritoriul vamal. În cazul dat, se aplică regimul vamal de introducere a mărfurilor pe teritoriul vamal. De asemenea, noțiunea de „cadou” trebuie definită, astfel încât să fie clar că acestea sunt cadouri oferite în cadrul unor acțiuni de protocol.

Totodată, prevederile „în semn de prietenie sau bunăvoință” și „colectivitate publică sau un grup care

exercită activități de interes public, care desfășoară o activitate de interes public pe teritoriul unei țări terțe" sunt ambigue, deoarece sunt termeni care nu sunt definiți în legislația națională și nu sunt explicați expres în textul prezentului cod.

Pericolul astfel de norme constă în apariția practicilor diverse de interpretare, de către reprezentantul vamal, în procesul de acordare a scutirilor de drepturi de import, prin condiționarea directă sau indirectă a unor avantaje sau beneficii, ceea ar prejudicia interesul public.

Recomandări:

De definit noțiunea de „persoane care au efectuat o vizită oficială” și ”cadou oferit în cadrul acțiunilor de protocol”.

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 13 -

Art.270 din proiect

Articolul 270. Obiectul și subiectul scutirii de drepturi de import

(1) Sunt scutite de drepturi de import, bazându-se pe principiul reciprocității și în limitele și în condițiile stabilite de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ministerul Finanțelor, pentru:

- a) cadouri oferite șefilor de stat;
- b) mărfuri pentru folosința sau consumul șefilor de stat din țări terțe sau persoanelor oficiale care îi reprezintă în timpul șederii lor oficiale pe teritoriul vamal.

(2) Prevederile alineatului (1) se aplică, de asemenea, persoanelor care se bucură de prerogative la nivel internațional similare cu acelea de care se bucură șefii de stat.

Obiecții:

Sintagma „și în condițiile stabilite de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ministerul Finanțelor” este o normă de trimitere defectuoasă, întrucât nu face trimitere la vreun act normativ sau la condițiile și limitele bunurilor destinate șefilor de state, ceea ce va permite interpretarea preferențială și abuzivă a cadrului normativ.

La lit.a) alin.(1) art.270 nu este prevăzută categoria de cadouri care fac obiectul scutirii dreptului de import, ceea ce va permite interpretarea preferențială a normei.

În cazul dat, obiect al scutirii drepturilor de import sunt cadourile oferite în cadrul acțiunilor de protocol.

La lit.b) alin.(1) art.270 nu este definit clar bunurile care se includ în categoria de „mărfuri pentru folosință sau consum”, ceea ce va duce la aplicarea abuzivă a normei.

La alin.(2) art.270 nu este reglementată noțiunea de „persoane care se bucură de prerogative la nivel internațional similare cu acelea de care se bucură șefii de stat”.

Astfel, introducerea unor termeni noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect vor crea oportunități de interpretare abuzivă din partea reprezentanților în procesul de stabilire și aprobare a facilității vamale.

Recomandări:

La alin.(1) de prevăzut expres actul normativ care stabilește condițiile și limitele bunurilor destinate șefilor de state; la lit.a) alin.(1) de completat după cuvântul „cadou” cu sintagma „în cadrul acțiunilor de protocol”; la lit.b) alin.(1) de definit bunurile care se includ în categoria de „mărfuri pentru folosință sau consum”; la alin.(2) de definit noțiunea de „persoane care se bucură de prerogative la nivel internațional similare cu acelea de care se bucură șefii de stat”.

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 14 -

Art.271 alin.(1) din proiect

Articolul 271. Obiectul scutirii de drepturi de import

(1) Fără a aduce atingere art.275 alin.(1) lit.(a), se scutesc de drepturi de import mostrele de mărfuri care au o valoare nesemnificativă [...].

Obiecții:

Trimiterea la alin.(1) lit.a) art.275 este eronată și defectuoasă, deoarece articolul în cauză nu prevede aliniatul în cauză.

Astfel de trimiteri defectuoase vor admite interpretări abuzive din partea responsabililor, prin aplicarea deficitară a normei.

Recomandări:

De indicat trimiterea corespunzător conținutului alin.(1) al art.271.

Factori de risc:

- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 15 -

Art.295 alin.(1) din proiect

Articolul 295. Sînt scutite de taxa vamală:

(1) mărfurile de uz oficial introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal de către cetățeni străini, în conformitate cu legislația, precum și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte; [...].

Obiecții:

Norma în cauză nu definește clar care sunt „mărfurile de uz oficial” care vor fi scutite de taxa vamală.

Introducerea termenilor care nu au o definiție clară va duce la interpretarea abuzivă a normei în cauză, iar ca consecință la neaplicarea uniformă a prevederilor legale.

Recomandări: De definit noțiunea de „mărfuri de uz oficial”.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

- 16 -

Art.295 subct.28 din proiect Articolul 295. Sînt scutite de taxa vamală: [...] la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu <u>termenul de exploatare de pînă la 6 ani, inclusiv</u> .	
Obiecții: Instituirea termenului „de pînă la 6 ani” la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704 este în contradicție cu prevederile din Anexa la Legea privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor nr.172 din 25.07.2014 care stabilește un termen „de pînă la 7 ani”. Este necesar de exclus contradicțiile date, întrucât va fi un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legale.	
Recomandări: De substituit sintagma „de pînă la 6 ani, inclusiv” cu sintagma „de pînă la 7 ani”.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Concurența normelor de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

- 17 -

Art.269 din proiect Articolul 296. Măsurile întreprinse de autorități <u>Autoritățile competente iau măsurile adecvate</u> pentru a se asigura că, atunci când scutirea de la plata drepturilor de import s-a acordat cu condiția ca mărfurile să fie folosite într-un anumit mod, mărfurile puse în liberă circulație nu pot fi folosite în alte scopuri fără achitarea drepturilor de import, dacă această alternativă nu aduce atingere condițiilor prevăzute în prezentul Cod.	
Obiecții: Prevederea „iau măsurile adecvate” are sens neclar și echivoc care permite responsabililor interpretarea abuzivă și discreționară a normei. Claritatea acestor norme procedurale, care trebuie să fie realizate de către autoritățile publice în vederea asigurării scutirii de la plata drepturilor de import, fiind esențială. Lipsa procedurilor administrative privind măsurile întreprinse de către autorități va duce la aplicarea și stabilirea discreționară din partea responsabililor a prevederilor date fără careva restricții în acest sens.	

Recomandări:

De prevăzut expres măsurile care trebuie să le întreprindă autoritățile publice în vederea supravegherii scutirii de la plata drepturilor de import.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Generale

- 18 -

Art.298 alin.(6) și (8) din proiect

Articolul 298.Dispoziții generale privind autorizația

[...] (6) În cazul în care nu există dispoziții contrare și în completarea alin.(5), autorizația menționată la alin.(1) se acordă în cazul în care toate condițiile sunt întrunite:

a) Serviciul Vamal poate exercita supravegherea vamală fără să fie necesară introducerea unor măsuri administrative disproporționate în raport cu rațiunile economice în cauză;

b) interesele esențiale ale producătorilor din Republica Moldova nu riscă să fie afectate negativ de o autorizație de plasare sub un regim de perfecționare (condiții economice).

(8) În cazul în care se dovedește că interesele esențiale ale producătorilor din Republica Moldova riscă să fie afectate, se efectuează o verificare a condițiilor economice la nivelul Republicii Moldova.

Obiecții:

La art.298 alin.(6), sintagma „În cazul în care nu există dispoziții contrare și în completarea alin.(5)” nu este formulată corect din punct de vedere al tehnicii legislative, întrucât coerența normelor deja presupune o incompatibilitate a prevederilor care este un impediment în aplicarea prevederilor legislative.

La art.298 alin.(6) lit.a) și b) „Serviciul Vamal poate exercita supravegherea vamală fără să fie necesară introducerea unor măsuri administrative disproporționate în raport cu rațiunile economice în cauză; interesele esențiale ale producătorilor din Republica Moldova nu riscă să fie afectate negativ de o autorizație de plasare sub un regim de perfecționare (condiții economice)”, conținutul prevederilor în cauză nu stabilesc condiții de autorizare a regimului de admitere temporară a mărfurilor.

Sintagma „poate exercita supravegherea vamală” este formulată de o manieră ambiguă, determinând posibilitatea de a interpreta diferit în diferite situații, în dependență de interes sau scop (avantaje, beneficii), ceea ce va duce la abuzuri din partea responsabililor.

De asemenea, nu este definită noțiunea „măsuri administrative disproporționate în raport cu rațiunile economice”, ceea ce va face dificilă aplicarea corectă și uniformă a prevederilor.

Astfel, lipsa procedurilor administrative, va duce la aplicarea discreționară a prevederilor legale de către reprezentanții vamali, prin dezvoltarea unor reguli procedurale convenabile propriilor interese, dar contrare interesului public.

La art.298 alin.(8) „În cazul în care se dovedește că interesele esențiale ale producătorilor din Republica

Moldova riscă să fie afectate, se efectuează o verificare a condițiilor economice la nivelul Republicii Moldova" nu este clar stabilită procedura de verificare a condițiilor economice la nivelul Republicii Moldova. Ne referim aici, la criterii/condiții și alte documente/informații, în baza cărora reprezentantul vamal va trebui să stabilească corespunderea condițiilor economice. Ambiguitatea procedurilor administrative va duce la aplicarea discreționară a prevederilor.

Recomandări:

La art.298 alin.(6) lit.a) și b) de revizuit norma, întrucât în varianta propusă nu este clar conținutul dispozitiv al prevederilor. Aceasta obiecție este valabilă și pentru alin.(5) art.298 din proiect.

La art.298 alin.(6) lit.a) și b) de stabilit expres condițiile de autorizare a regimului de admitere temporară a mărfurilor; de exclus sintagma „poate”; de definit noțiunea de „măsurii administrative disproporționate în raport cu rațiunile economice”.

La art.298 alin.(8) de prevăzut criteriile/condițiile și alte documente, în baza cărora reprezentantul vamal va trebui să stabilească corespunderea condițiilor economice.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - dare de mită
 - corupere pasivă
 - luare de mită
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 19 -

Art. 306 alin.(2) din proiect

Articolul 306. Transferul drepturilor și al obligațiilor

[...] (2) Postul vamal competent decide dacă poate avea loc sau nu un transfer al drepturilor și al obligațiilor. Dacă poate avea loc un astfel de transfer, postul vamal competent stabilește condițiile în care este permis transferul.

Obiecții:

Atribuirea dreptului postului vamal de a decide transferul drepturilor și al obligațiilor titularului unui regim, în privința mărfurilor plasate sub un regim special, fără careva condiții/criterii sau restricții în acest sens este abuziv. În cazul dat, organul vamal dobândește dreptul, la propria discreție, să stabilească condițiile sau restricțiile reieșind din interesele personale, ceea ce ar prejudicia interesul subiectului care solicită transferarea drepturilor și obligațiilor în privința mărfurilor plasate sub un regim special, prin condiționarea unor plăți ilegale, contra unei decizii favorabile.

Recomandări:

De prevăzut expres condițiile în baza cărora se va admite transferul drepturilor și al obligațiilor titularului unui regim, în privința mărfurilor plasate sub un regim special.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări

Riscuri de corupție:

- Generale

abuzive <ul style="list-style-type: none"> • Lacună de drept • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	<ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - dare de mită - corupere pasivă - luare de mită - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu
--	---

- 20 -

Art.309 alin.(5) și (7) din proiect

Articolul 309. Mărfuri echivalente

[...] (5) Se consideră că un operator economic autorizat pentru simplificări vamale îndeplinește condiția asigurării derulării corespunzătoare a regimului [...] în cadrul autorizației menționate la art.38 alin.(2) lit.(a). [...]

[...] (7) În cazul menționat la alin.(4) lit.(b) și în măsura în care produsele prelucrate ar fi supuse unor drepturi de [...] nu sunt importate în termenul prevăzut la art.352 alin.(5).

Obiecții:

Trimiterile la art.38 alin.(2) lit.(a) și art.352 alin.(5) sunt eronate, întrucât norma dată nu conține prevederile date.

Astfel, trimiterea defectuoasă a normei va face dificilă aplicarea corectă a acesteia.

Recomandări:

De revăzut prevederile, prin stabilirea corectă a normei de trimitere.

Factori de risc:

- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 21 -

Art. 310 din proiect

Articolul 310. Delegarea de competențe

Guvernul este împuternicit pentru a stabili normele de procedură referitoare la:

- excepțiile de la condițiile menționate la art.298 alin.(5) și (6);
- cazurile în care se consideră că sunt îndeplinite condițiile economice, astfel cum se menționează la art.298 alin.(7);
- pentru a stabili formele de manipulare uzuală a mărfurilor plasate sub regimul de antrepozitare vamală sau de prelucrare sau a mărfurilor plasate în zone libere, astfel cum se menționează la art.308;
- transferul drepturilor și obligațiilor titularului regimului, cu privire la mărfurile plasate sub un alt regim special decât cel de tranzit, în conformitate cu art.306;
- excepțiile de la art.309 alin.(3);
- condițiile în care se utilizează mărfuri echivalente în conformitate cu art.309 alin.(4);
- procedura de eliberare, anulare, revocare și suspendare a autorizațiilor eliberate pentru regimurile speciale.
- cazurile în care nu este autorizată utilizarea mărfurilor echivalente, în conformitate cu art.309 alin.(5) lit.(b);

i) referitoare la termenul și încheierea unui regim special menționat la art.305 alin.(4).

Obiecții:

Ca obiecție de ordin general reținem că, delegarea competenței Guvernului de a stabili norme de procedură prevăzute la art.310 lit.a), inclusiv în tot cuprinsul proiectului este una excesivă, deoarece acestea sunt norme procedurale primare și speciale care trebuie să fie reglementate expres în cod.

Pe lângă faptul că delegarea competențelor nu corespunde cerințelor tehnicii legislative, utilizarea normelor de blanchetă cu referire la reglementarea procedurilor primare, pentru autor, reprezintă o cale mai simplă din punct de vedere a elaborării, amendării și aprobării actelor normative, ceea ce de fapt reprezintă o practică vicioasă, prin stabilirea unor „jumătăți de reguli” prin lege, iar cealaltă jumătate prin acte subordonate acestora.

Reieșind din faptul că proiectul este abundat de norme de blanchete „Delegarea competențelor Guvernului”, există riscul să fie aprobate o multitudine de acte întru executarea Codului vamal, ceea ce va complica aplicabilitatea uniformă și corectă a prevederilor.

Recomandări:

Procedurile stabilite la art.310 trebuie să fie reglementate expres în cod. Această obiecție este valabilă și pentru art.320, 323, 350, 360, 365 și 368 din proiect.

Factori de risc:

- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 22 -

Art.317

Articolul 317. Destinatarul agreeat în sensul TIR

[...] (3) Autorizațiile se acordă doar în cazul în care Serviciul Vamal consideră că va fi în măsură să supravegheze operațiunile TIR și să efectueze controale fără a fi necesar un efort administrativ disproporționat în raport cu nevoile persoanei vizate. [...]

Obiecții:

Prevederea este expusă într-un mod confuz și ambiguu, întrucât pe lângă condițiile stabilite la art.317 alin.(2) privind obținerea statutului de destinatar agreeat, alin.(3) al aceluiași articol prevede o cerință suplimentară, și anume „cazul în care Serviciul Vamal consideră că va fi în măsură să supravegheze operațiunile TIR și să efectueze controale fără a fi necesar un efort administrativ disproporționat în raport cu nevoile persoanei vizate”.

Astfel, prevederea dată nu reglementează expres procedurile administrative pe care le va aplica Serviciul Vamal în vederea acordării autorizației de destinatar a agreeat, în condițiile în care să poată să asigure supravegheze operațiunile TIR și pentru care nu este necesar un efort administrativ disproporționat în raport cu nevoile persoanei vizate. De asemenea, nu este clar sensul prevederii „efort administrativ disproporționat în raport cu nevoile persoanei”.

Reglementarea lacunară a mecanismelor de autorizare a statutului de destinatar autorizat va genera interpretări abuzive din partea responsabililor, prin condiționarea unor avantaje, beneficii sau remunerații necuvenite pentru a acorda autorizația dată, iar destinatarii, la rândul lor, vor fi nevoiți să ofere remunerații ilicite pentru a se proteja de efectele considerabile pe care aceste discreții le pot avea asupra lor.

Recomandări:

De exclus alin.(3) art.317 din proiect. Această obiecție este valabilă și pentru art.318 alin.(3) din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - dare de mită
 - corupere pasivă
 - luare de mită
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 23 -

Art.321 alin.(2), art.327 alin.(4), art.331 alin.(6) și art.335 alin.(6) din proiect

Articolul 321. Domeniul de aplicare

[...] (2) Mărfurile autohtone pot fi plasate sub regimul de depozitare cu respectarea procedurii stabilite. [...]

Articolul 327. Dispoziții generale

[...] 4) În magazinele, barurile și restaurantele duty-free (cu excepția celor pentru deservirea corpului diplomatic), mărfurile se comercializează contra lei moldovenești [...] precum și persoanelor care se află în străinătate - în cazul navelor, cu condiția respectării restricțiilor și facilităților stabilite de prezentul cod.

Articolul 331. Comercializarea mărfurilor în magazinele, barurile și restaurantele duty-free

[...] (6) Justificarea vânzărilor de mărfuri prin magazinele, barurile și restaurantele duty-free se face în conformitate cu prevederile art.113 alin.(3) din Codul fiscal.

Articolul 335. Condițiile plasării mărfurilor în magazinele duty-free aflate pe teritoriul temporar necontrolat de către organele constituționale

[...] (6) Depunerea declarației vamale de reexport se efectuează cu anexarea documentelor în modul stabilit de Guvern, iar validarea acestora se efectuează fără anexarea documentelor justificative (bon fiscal sau factură fiscală).

Obiecții:

Prevederile „cu respectarea procedurii stabilite”, „stabilite de prezentul cod” și „în modul stabilit de Guvern” sunt trimiteri defectuoase, întrucât nu stabilesc expres prevederile în care se face referire.

Totodată, trimiterea la „art.113 alin.(3) din Codul fiscal” este eronată, deoarece regimul juridic al facturii fiscale este reglementat de art.117 din Codul fiscal.

Astfel de norme defectuoase creează, pe de o parte, oportunități de interpretări preferențiale din partea responsabililor, iar de altă parte, interpretări confuze din partea subiecților regimului de depozitare privind respectarea cerințelor legale.

Recomandări: De prevăzut expres prevederile care. La art.331 alin.(6) sintagma „art.113 alin.(3) din Codul fiscal” de substituit cu sintagma „art.117 alin.(3) din Codul fiscal”. La art.335 alin.(6) de prevăzut expres în cod lista de documente necesare pentru depunerea declarației vamale de reexport.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Norme de trimitere defectuoase ● Concurența normelor de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

- 24 -

Art.338

Articolul 338.Desemnarea zonelor libere

(1) La propunerea Guvernului, prin lege, pot fi desemnate anumite părți ale teritoriului vamal drept zone libere cu determinarea perimetrul fiecărei zone libere, respectiv punctele de acces și de ieșire ale acesteia.

(2) Zonele libere sunt îngrădite. Perimetrul și punctele de acces și de ieșire ale unei zone libere sunt supuse supravegherii vamale.

(3) Persoanele, mărfurile și mijloacele de transport care intră într-o zonă liberă sau care ies pot face obiectul controalelor vamale.

Obiecții:

Ca obiecție de ordin general reținem că articolul dat nu conține noțiunea de „zonă liberă”, deși este un regim special de introducere și scoatere a mărfurilor de pe teritoriul vamal.

La alin.(3) art.338 se utilizează neuniform termenii „intră” și „ies”, ceea ce va complica interpretarea sensului normei. Terminologia utilizată în textul proiectului este „introducerea” și „scoaterea” mărfurilor de pe teritoriul vamal.

De asemenea, sintagma „poate face” are sens confuz, ceea ce va permite interpretări abuzive în procesul de efectuare a controlului vamal. Riscul de corupție generat de această normă constă în discreția nejustificată din partea reprezentantului de a decide asupra aplicării controlului vamal a mărfurilor, de la caz la caz, prin determinarea persoanelor supuse controlului să ofere remunerații ilicite pentru a evita controlul dat.

Recomandări:

De definit noțiunea de „zonă liberă”, de substituit cuvântul „intră” cu cuvântul „introduc” și cuvântul „ies pot face” cu cuvântul „scot fac obiectul”.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

Art.345 alin.(1) din proiect

Articolul 345.Domeniul de aplicare

(1) În cadrul regimului de admitere temporară, mărfurile străine destinate reexportului pot să facă obiectul unei utilizări speciale pe teritoriul vamal, cu scutire totală sau parțială de taxă vamală și fără a fi supuse: [...].

Obiecții:

Deși art.350 „Delegarea de competențe” din proiect prevede delegarea competenței Guvernului de a aproba categoriile de obiecte care sunt destinate unei utilizări speciale, în cadrul regimului de admitere temporară, acestea sunt norme speciale care trebuie să fie prevăzute în cod.

Recomandări:

De prevăzut mărfurile străine care fac parte din categoria unei utilizări speciale.

Factori de risc:

- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.346 alin.(2) și (3) din proiect

Articolul 346. Perioada în care mărfurile pot rămâne sub regimul de admitere temporară

[...] (2) Cu excepția cazului în care se prevede altfel, perioada maximă de păstrare a mărfurilor sub regimul de admitere temporară pentru aceeași utilizare și sub responsabilitatea aceluiași titular de autorizație este de 24 de luni [...].

(3) În cazul în care, în împrejurări excepționale, perioada pentru utilizare autorizată menționată la alineatele (1) și (2) nu este suficientă, Aparatul Central poate acorda o prelungire a acesteia pentru o durată rezonabilă, în baza unei cereri justificate depuse de titularul autorizației. [...]

Obiecții:

La alin.(2) art.346, sintagma „*Cu excepția cazului în care se prevede altfel*” este o formulare care admite derogări și interpretări abuzive din partea responsabililor de implementarea prevederilor. Astfel de derogări generează posibilitatea alegerii interpretării celei mai convenabile, fără a ține seama de interesele legitime a subiecților supuși regimului de admitere temporară, executarea căreia urmează să o asigure prin activitatea sa.

La alin.(3) art.346, sintagma „*împrejurări excepționale*” are sens neclar și echivoc, deoarece nu stabilește expres circumstanțele/situațiile excepționale care constituie temei pentru prelungirea termenului de păstrare a mărfurilor sub regimul de admitere temporară.

În lipsa unor norme clare, va subzista pericolul interpretării și aplicării discreționare a conținutului acestora, eventual neconforme cu intențiile urmărite prin statuarea acestui drept.

Recomandări:

1. La alin.(2) art.346 de exclus sintagma „*Cu excepția cazului în care se prevede altfel*”.

2. La alin.(3) art.346 de prevăzut situațiile/împrejurările excepționale care vor constitui temei pentru prelungirea termenului de păstrare a mărfurilor sub regimul de admitere temporară.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
---	--

- 27 -

Art.351 alin.(2) din proiect

Articolul 351. Rata de randament

[...] (2) Rata de randament sau rata medie de randament se stabilește în funcție de condițiile reale în care se efectuează sau urmează să se efectueze operațiunile de prelucrare. Această rată poate, dacă este cazul, să fie ajustată în conformitate cu art. 29.

Obiecții:

Trimiterea la art.29 este defectuoasă, deoarece norma în cauză reglementează modalitatea de revocare și modificare a deciziilor favorabile, ceea ce nu corespunde conținutului prevederii art.351 din proiect.

La aplicare astfel de trimiteri vor face dificilă aplicarea corectă și uniformă a prevederilor codului.

Recomandări:

De stabilit norma de trimitere conform dispoziției art.351.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Norme de trimitere defectuoase 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

- 28 -

Art.352 alin.(1) din proiect

Articolul 352.Domeniul de aplicare

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 309, regimul de perfecționare activă permite folosirea pe teritoriul vamal, pentru a le supune uneia sau mai multor operațiuni de perfecționare, a mărfurilor străine, fără ca aceste mărfuri să fie supuse: [...].

Obiecții:

Sintagma „operațiuni de perfecționare” este în contradicție cu prevederile art.355 alin.(1) din proiect care stabilește noțiunea de „operațiuni prelucrare”.

Aplicarea unei terminologii neuniforme va provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, prin tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, precum și conflicte de norme în cadrul Codului vamal.

Recomandări:

De uniformizat noțiunea de „operațiuni de perfecționare” în tot cuprinsul proiectului.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Utilizarea neuniformă a termenilor ● Concurența normelor de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

Art.355 alin.(3) din proiect

Articolul 355.Domeniul de aplicare

[...] 3) Biroul vamal stabilește perioada în care mărfurile exportate temporar trebuie să fie reimportate pe teritoriul vamal, sub forma produselor prelucrate, respectiv să fie puse în liberă circulație pentru a putea beneficia de scutire parțială sau totală de drepturi de import. Acestea pot acorda o prelungire a acestei perioade pentru o durată rezonabilă, în baza unei cereri justificate depuse de titularul autorizației.

Obiecții:

Acordarea dreptului Serviciului Vamal de a stabili perioada în care mărfurile exportate temporar trebuie să fie reimportate pe teritoriul vamal este discreționar, întrucât lasă la aprecierea entității de a stabili, în fiecare caz aparte, în dependență de interes sau scop, termenul de reimportare.

Lipsa unor termene clare, va lăsa loc de interpretări abuzive din partea reprezentanților vamali, prin aprecierea și stabilirea termenilor care sunt convenabili, fără careva restricții în acest sens.

De asemenea, atribuirea dreptului reprezentanților vamali de a prelungi perioada dată „pe o durată rezonabilă” este discreționară, deoarece nu stabilește limita de aplicare a termenului dat.

Există riscul ca responsabili să stabilească termeni prea mici care ar complica realizarea dreptului și intereselor beneficiarilor.

Recomandări:

De stabilit termenul pentru reimportarea pe teritoriul vamal a mărfurilor exportate temporar, precum și termenul limită pentru acordarea prelungirii acestui regim.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.372 alin.(1) lit.i) și art.373 alin.(3) din proiect

Articolul 372. Controlul vamal și formele lui

[...] i) efectuarea altor operațiuni prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. [...]

Articolul 373. Zonele de control vamal

[...] 3) Desfășurarea activității de producție, activității comerciale și de altă natură, trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport, persoanelor, inclusiv a factorilor de decizie din autoritățile publice, peste frontiera acestor zone și în perimetrul lor sînt posibile numai cu autorizația Serviciului Vamal și se vor efectua sub supraveghere vamală, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

Obiecții:

Norma „efectuarea altor operațiuni prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative” este una defectuoasă, deoarece nu face trimitere la prevederile legale din codul vamal privind derogările de la dispoziția generală.

Prin formularea neclară a drepturilor reprezentanților vamali, există riscul aplicării unor forme de control care ar depăși competențele funcționale ale acestora, fără a ține seama de interesele legitime ale subiecților supuși controlului.

La alin.(3) art.373, sintagma „cu excepția cazurilor prevăzute de legislație” este o trimitere defectuoasă de o manieră imprecisă, întrucât nu face referire la dispozițiile legale pentru care nu se aplică prevederea dată.

Există pericolul interpretării și aplicării abuzive a excepției date, prin admiterea de către Serviciul Vamal în zonele de control a unor activități fără a fi supuse supravegherii vamale.

Recomandări:

1. La art.372 alin.(1) lit.i) de prevăzut exhaustiv formele controlului vamal.

2. La art. 373 alin.(3) de prevăzut expres normele legale privind excepțiile de la aplicarea supravegherii vamale a activităților în zonele de control.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

- 31 -

Art.379 și art.385 din proiect

Articolul 379. Drepturile și obligațiile echipelor mobile

Articolul 385. Drepturile, obligațiile ale Serviciului Vamal și a persoanei controlate la exercitarea controlului ulterior

Obiecții:

Deși titlurile articolelor prevăd drepturile și obligațiile echipelor mobile și a Serviciului Vamal la exercitarea controlului ulterior, acestea nu conțin reglementări exprese privind obligațiile structurilor date.

Omisivitatea dată va duce la abuzuri din partea reprezentanților vamali și a reprezentanților echipelor mobile în procesul de efectuare a controlului vamal, prin aplicarea unor măsuri/cerințe greu de realizat din partea persoanei controlate, iar aceștia, la rândul lor, vor oferi remunerații ilicite, pentru a se proteja de consecințele negative a deciziei adoptate de către Serviciul vamal sau de echipele mobile.

Recomandări:

De prevăzut expres obligațiile Serviciului Vamal în cadrul controlului ulterior și obligațiile echipelor mobile.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - dare de mită - corupere pasivă - luare de mită - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu
---	---

- 32 -

Art.440 alin.(6) potrivit proiectului

Articolul 440. Noțiuni generale

[...] (6) Se consideră agent constatatator angajatul vamal care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod. În procesul adoptării unei decizii de sancționare într-un dosar de contravenție vamală, agentul constatatator se conduce de convingerile sale, care au fost formate în urma examinării circumstanțelor constatate ale cauzei supuse examinării și călăuzindu-se de prezentul cod.

Obiecții:

Norma analizată stabilește atribuții abuzive pentru agentul constatatator privind adoptarea deciziilor de sancționare într-un dosar de contravenție vamală, conducându-se de propriile convingeri.

În acest sens, norma formulată oferă discreții excesive agentului constatatator la adoptarea deciziei de sancționare conform propriilor convingeri și interese, fără a lua în considerație relevanța probelor acumulate pe parcursul examinării cauzei, ceea ce ar putea prejudicia interesele contravenientului. Or, conform art.425 din Codul contravențional „*Probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei*”.

Recomandări:

De substituit sintagma „în urma examinării circumstanțelor constatate ale cauzei supuse examinării” cu sintagma „cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei”.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
---	--

Art.447 alin.(2) potrivit proiectului

Articolul 447. Inspectarea vamală

[...] (2) Inspectarea vamală se efectuează în baza ordinului de misiune, semnat de directorul/directorul adjunct al Serviciului Vamal sau șeful/șeful adjunct al biroului vamal.

Obiecții:

Prevederea „ordinului de misiune” este în contradicție cu norma de la alin.(8) art.447 din proiect care reglementează noțiunea de „ordonanță privind efectuarea inspectării vamale”. Prin urmare, se utilizează termeni diferiți, dar cu referință la același fenomen.

Astfel, la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca interpretări confuze a sensului normei, ca rezultat, pot apărea abuzuri din partea angajaților vamali în procesul de aplicarea a reglementărilor date.

Recomandări:

De uniformizat noțiunea de „ordin de misiune” în tot cuprinsul proiectului.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.448 alin.(1) potrivit proiectului

Articolul 448. Solicitarea de la autoritățile publice și de la persoane a informației necesare efectuării actelor de procedură în cazul de contravenție vamală

(1) Agentul constatat care efectuează actele de procedură în cazul de contravenție vamală sau îl cercetează este în drept să primească gratuit, la cerere scrisă, de la autorități publice sau de la persoane informațiile necesare soluționării cazului, inclusiv informații pentru uz de serviciu sau informații care prezintă secret comercial sau un alt secret ocrotit de lege.

Obiecții:

Norma dată stabilește dreptul Serviciului Vamal de a primi gratuit, la cerere scrisă, de la autorități publice sau de la persoane informațiile necesare soluționării cazului, inclusiv informații pentru uz de serviciu sau informații care prezintă secret comercial sau un alt secret ocrotit de lege.

Astfel, în lipsa unor restricții privind furnizarea informațiilor atribuite pentru uz de serviciu secret comercial sau un alt secret ocrotit de lege, există riscul admiterii unor imixțiuni excesive în activitatea autorităților publice centrale, prin solicitarea unor informații care ar prejudicia interesele legitime ale entităților publice.

Recomandări:

De completat după sintagma „ocrotit de lege” cu sintagma „în limitele competenței funcționale”.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entităților publice

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.449 alin.(1) lit.a) potrivit proiectului

Articolul 449. Cheltuielile aferente cazului de contravenție vamală

(1) Cheltuielile aferente cazului de contravenție vamală pot fi următoarele:

a) sumele plătite martorilor, experților, specialiștilor, translatorilor, martorilor asistenți; [...].

Obiecții:

Deși se enumeră exhaustiv lista cheltuielilor aferente cazului de contravenție vamală suportate de către Serviciul Vamal, norma nu prevede clar pentru ce acțiuni va fi necesară achitarea sumelor bănești atribuite la cheltuielile respective (de exemplu: cheltuielile de deplasare și cazare, diurnele, citare etc.).

Caracterul lacunar al normei acordă agentului vamal dreptul discreționar de a stabili la propria latitudine și în dependență de interesul urmărit sumele ce se consideră drept cheltuieli suportate în cazul de contravenție vamală. Acest fapt poate leza interesele martorilor, experților, specialiștilor, translatorilor, martorilor asistenți, existând riscul să nu le fie restituite cheltuielile suportate în cauzele de contravenție vamală.

Totodată, utilizarea prevederii „translatorilor” nu corespunde terminologiei utilizate în legislația specială, și anume cu prevederile Legii nr.264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, care reglementează noțiunea de „interpret și traducător”, precum și cu prevederile art.391 din Codul contravențional nr.218/2008 „interpretul, traducătorul”.

Recomandări:

De stabilit expres sumele cuvenite martorilor, experților, specialiștilor, translatorilor și martorilor asistenți, analogic practicii civile și contravenționale, după cum urmează: „Sumele cuvenite martorilor, experților, specialiștilor, interpreților/traducătorilor și martorilor asistenți

(1) Martorilor, experților, specialiștilor, interpreților/traducătorilor și martorilor asistenți li se restituie cheltuielile de deplasare la organul vamal, de cazare și li se plătesc diurnele.

(2) Experții, specialiștii și interpreții/traducătorii sînt retribuiți pentru lucrul efectuat la solicitarea organului vamal dacă acest lucru nu este o obligație de serviciu.

(3) Persoanelor invitate la organul vamal în calitate de martori, experți, specialiști, interpreții/traducătorii, martori asistenți li se păstrează locul de muncă de bază și salariul mediu lunar în timpul deplasării lor și al îndeplinirii obligațiilor la organul vamal.

(4) Organul vamal plătește martorilor, experților, specialiștilor, interpreții/traducătorii și martorilor asistenți sumele ce li se cuvin, după ce aceștia și-au îndeplinit obligațiile.

(5) Procedura de plată și sumele cuvenite se stabilesc în conformitate cu legislația.

(6) Dacă persoana citată în calitate de martor, expert, specialist în cazul contravenției vamale nu locuiește sau nu se află în țară, cheltuielile pe care le suportă pentru a participa la efectuarea actelor de procedură sau la cercetarea cazului sînt restituite de Serviciul Vamal.

De substituit cuvîntul „translatorilor” cu sintagma „interpreților/traducătorilor”.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- Lacună de drept

- 36 -

Art.454 alin.(6)

Articolul 454. Contestarea deciziei Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială

[...] (6) În cazul în care persoana nu este de acord cu soluția adoptată de către Aparatul Central asupra contestației depuse, aceasta este în drept să conteste decizia Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală în instanța de judecată competentă în ordinea contenciosului administrativ, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

Obiecții:

Sintagma „cu excepțiile prevăzute de prezentul cod” este o trimitere defectuoasă, întrucât nu prevede expres cazurile de derogare de la norma specială.

În lipsa unor reglementări exprese, există riscul interpretării abuzive din partea reprezentanților vamali a normelor date.

Recomandări:

De prevăzut expres normele din Codul vamal.

Factori de risc:

- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

- 37 -

Art.472 alin.(2) potrivit proiectului

Articolul 472. Serviciul Vamal ca subiect al activității speciale de investigație

[...] (2) Serviciul Vamal desfășoară activitate specială de investigație în scopul depistării persoanelor culpabile de pregătirea și comiterea infracțiunilor de contrabandă, eschivare de la achitarea plăților vamale și a infracțiunilor conexe acestora, care țin de competența organului de urmărire penală al Serviciului Vamal.

Obiecții:

Utilizarea sintagmei „infracțiunilor conexe acestora” este eronată, deoarece potrivit art.268 Cod de procedură penală nr.122/2003 de competența organului de urmărire penală al Serviciului Vamal sunt infracțiunile prevăzute în art.248 „Contrabandă” și 249 „Eschivare de la achitarea plăților vamale” din Codul penal.

Admiterea unor astfel de norme ar genera interpretări confuze și conflicte de norme, ceea ce va constitui un impediment în aplicarea corectă și uniformă.

Recomandări:

De exclus sintagma „și a infracțiunilor conexe acestora” din cuprinsul articolului și întregului capitol.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost inițiat și elaborat cu respectarea rigorilor de transparență decizională stabilite de cadrul normativ pertinent, nu contravine interesului public general, iar nota informativă conține argumente suficiente pentru promovarea acestuia.

În urma expertizei se constată factori de risc manifestați prin:

- norme de trimitere defectuoase - privind zonele de control vamal; privind contestarea deciziei Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală;
- utilizare neuniformă a termenilor - privind ordinul de misiune; privind interpretul și traducătorul;
- formulări ambigue care permit interpretări abuzive - privind politica comercială; privind mărfurile de uz oficial;
- lacune de drept - privind acordarea scutirii de drepturi de import; privind drepturile și obligațiile echipelor mobile; privind drepturile și obligațiile Serviciului Vamal și a persoanei controlate la exercitarea controlului ulterior; privind cheltuielile aferente examinării cazului de contravenție vamală;
- norme de blanchetă defectuoase - în ceea ce privește prezentarea în vamă; depunerea și acceptarea cererii pentru obținerea unei decizii și monitorizarea acesteia; procedura de eliberare, suspendare, revocare și monitorizare, reevaluare a autorizației; procedura încasării incontestabile; etc.
- concurența normelor de drept - cu prevederile Codului de procedură penală nr.122/2003 în ceea ce privește competența Serviciului Vamal; cu prevederile Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, în ceea ce privește pozițiile tarifare și termenul de exploatare a autovehiculelor; cu prevederile Codului contravențional privind examinarea contravenției; cu prevederile Legii nr.264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, în ceea ce privește interpretul și traducătorul;
- atribuții care admit derogări și interpretări abuzive - în aprecierea încălcărilor minore; în aprecierea încălcărilor legislației vamale; privind măsurile de luat de Serviciul Vamal; privind transferul drepturilor și al obligațiilor titularului unui regim în privința mărfurilor plasate sub un regim special;
- lipsa/ ambiguitatea procedurilor administrative - în ceea ce privește autorizația și supravegherea vamală; privind supravegherea operațiunilor TIR;
- lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor - pentru exercitarea drepturilor persoanelor fizice sau juridice de ași exprima dezacordul cu decizia Serviciului Vamal;
- lipsa/insuficiența mecanismelor de control - în ceea ce privește măsurile întreprinse de autorități ș.a.

Factorii de risc identificați pot favoriza comiterea actelor de corupere activă, corupere pasivă, dare de mită, luare de mită, abuz de serviciu și depășirea atribuțiilor de serviciu.

Autorul urmează să revadă conținutul proiectul prin prisma recomandărilor înaintate în raportul de expertiză anticorupție.

17.05.2018

Coordonator al raportului de expertiză anticorupție:

Roman STARAȘCIUC, Șef secție

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Natalia CHEPTEA, Inspector principal

